

Matas inicia l'intent de bloqueig reformista

El president balear, Jaume Matas, ja ha advertit que reclamarà "el mateix" –referint-se al finançament i a la reforma de l'Estatut– que altres autonomies, o sigui, que Catalunya. Aquesta podria ser l'estratègia general del Partit Popular per bloquejar, via saturació, les reformes anunciades.

“**N**o serem una autonomia de segona”, va sentenciar el president balear, Jaume Matas, en l'acte commemoratiu del vint-i-cinquè aniversari del Consell de Mallorca, el passat dissabte dia 24 d'abril. Es referia a les peticions de reformes estatutàries de Catalunya i d'altres comunitats. Ja ho havia advertit, abans, pel que fa al finançament: “Volem el mateix que qualsevol altra autonomia.” Implícitament, acceptava, doncs, la possibilitat de reformar l'Estatut balear per no quedar darrere d'altres autonomies en les hipotètiques reformes estatutàries. Per a més claredat, el dia anterior, el secretari general del PP i conseller de la Funció Pública del Govern il·lenc, José María Rodríguez, manifestava a la premsa que acceptava com a “possible” la reforma.

Uns cinquanta dies abans, el president Matas no era de la mateixa opinió. L'1 de març, Diada de Balears, el president del Parlament balear i del PP de Mallorca, Pere Rotger, membre de l'ala més centrista i regionalista del PP, aprofitava l'ocasió per fer un discurs en clau profundament autonomista. Segons va declarar, ningú no havia de tenir por d'una reforma de l'Estatut balear, si és que s'aconseguia prou consens. Immediatament, va ser desautoritzat. “No és el moment de plantejar-ho”, va dir el portaveu del Govern, Joan Flaquer, seguint la mateixa línia del que havia expressat el president Matas respecte a aquesta qüestió tot just després de les declaracions de Rotger.

Com es pot observar per les diferències de sentit en les manifestacions de l'o-

ficialitat del PP i del Govern balear, quelcom ha canviat radicalment. El desencadenant, és clar, han estat les eleccions del 14 de març i la dramàtica derrota dels conservadors a tot l'estat. Ara bé, el canvi no és per convicció, sinó per interès. I és que hi ha nous plans.

Nova estratègia. Implícitament, Jaume Matas practica una reorientació absoluta de l'estratègia conservadora il·lenc, amb la qual possiblement vol adaptar-se per esdevenir referència substancial del PP espanyol de Mariano Rajoy en la seva oposició al PSOE.

A efectes estrictament casolans, Matas està enlairant unes banderes –reforma estatutària, finançament...– que mentre governà Aznar eren combatudes pels conservadors. Això significa, senzillament, que, més enllà dels nominalismes que tant agraden als polítics, el PP orienta la seva política cap al regionalisme –tot i que, òbviament, no acceptarà que se'l titlli de partit regionalista–, si més no en el sentit d'enfrontar-se amb el Madrid socialista. És a dir, que davant les peticions de reforma d'Estatut o de millores en el finançament que puguin reivindicar altres comunitats –amb especial atenció a la Catalunya del tripartit–, l'executiu balear no es quedarà enrere. Ja ho va dir Matas: “Hi tenim el mateix dret.”

La situació, doncs, permet imaginar uns propers anys amb un PP balear molt semblant al PP de Gabriel Cañellas (1983-1995), quan es treia pit regionalista enfront del Govern espanyol socialista de Felipe González. La reivindicació autonomista es feia fregant, sovint, les posicions nacionalistes, tot i que, evident-

ment, no tenien altre objectiu que el de la pura tàctica. Doncs bé, fàcilment es podria repetir ara la mateixa política. Matas, que sempre ha estat l'abanderat a Balears –i també a Madrid, durant el seu pas pel Ministeri de Medi Ambient– de l'uniformisme a la baixa, ho continuarà sent, però al capdavant de les reivindicacions autonomistes a l'alça per a Balears, i per a les altres comunitats, amb l'objectiu final estratègic d'un uniformisme igualitari.

Aquesta mena de regionalisme fàctic no implicarà, possiblement, cap variació de fons en altres vectors de la política de segell matista, com ara el referent a infraestructures i a política lingüística (que es caracteritza, precisament, per l'absència de política). Ara bé, sí que és més factible que, tot i mantenir el fons –l'aposta per autovies i autopistes i el discurs a favor del bilingüisme, que en la pràctica va en contra de la normalització social del català–, l'equilibri intern en el Govern –i el PP– pateixi una variació que afavoreixi el sector més liberal, més centrista i que sempre s'ha manifestat de veres com a regionalista, mentre que els "falcons" –més dretans i més clarament anticatalanistes– perdin pes relatiu. Aquestes apreciacions podrien suavitzar clarament les formes d'actuació del Govern balear, les quals, en part, ja han canviat, cap a la cerca d'una imatge de presència social normalitzada, de diàleg, etc.

De fet, és destacable que, si bé en els nou primers mesos de govern (juliol 2003 –març 2004) Matas participà en actes públics en ben poques ocasions, mantenint-se en les altures i gairebé sense descendir mai a deixar-se fotografiar, en les dues últimes setmanes ha participat en tota mena d'actes. La seva fotografia ha aparegut en premsa més que en tota la primera fase. Hom prova fàcilment que les formes en general, i la presència social en particular, han canviat, i molt.

El triangle del PP. La nova orientació que impulsa Matas no sembla, però, un fet aïllat, sinó més aviat part de l'estratègia general d'oposició del PP espanyol al Govern Zapatero. En aquest sentit, cal recordar que, actualment –excepte la Galícia del dinosaure Fraga–, el poder institucional conservador de referència és format pel triangle Balears-València-Múrcia-

Jaume Matas ha canviat de posicionament d'ençà del 14 de març. De rebutjar qualsevol canvi estatutari ha passat a ser un dels grans defensors d'aquestes reformes al si del PP.

cia. La "regió" del *Levante mediterráneo*, tal com l'anomenen els populars, és la base de gran desenvolupament econòmic i enorme potencialitat política per als conservadors, si són capaços d'estructurar-la, perquè actuï coordinadament com a instrument d'oposició al Govern de Madrid. Tant al País Valencià com a Múrcia, el PSOE té el problema de la liquidació del Pla Hidrològic. A més, una coordinació efectiva d'aquests dos governs autonòmics amb el balear, en el sentit que demanin conjuntament el mateix finançament i que es fotocopiïn les propostes de reforma d'Estatut que es puguin proposar –per exemple, com la que reclami l'executiu del tripartit català–, podria significar un maldecap considerable per a Zapatero. Es tractaria, al capdavant, que les autonomies del PP imitassin la posició de Matas. Així s'arribaria a una saturació de propostes de reforma estatutària, que o bé les faria impossibles totes o bé facilitaria la reedició del *café para todos*. Evidentment, una o altra opció són extremadament interessants per al PP, perquè, és clar, provocarien que el front nacionalista es tornàs hostil al PSOE.

De moment, tanmateix, ja hi ha prou dades per a la deducció: entre d'altres, l'actitud de Matas –amb la rectificació comentada–, la seva projecció espanyola, i la voluntat de Mariano Rajoy per posar

pau a València –no fos cosa que se li espatllàs una peça clau.

Pel que fa a la projecció a l'estat del president balear, és sens dubte un factor gens menyspreable. Segons *El Mundo*, Matas formarà part del patronat de la fundació d'idees conservadores FAES, presidida per Aznar. A més, la sintonia política i l'amistat personal que l'uneixen amb Rajoy són intenses. En tercer lloc, el president balear té excel·lents relacions, conreades durant els anys de ministre, amb bona part de la cúpula del PP que envolta Rajoy, i, pel que es coneix, no sembla participar en cap guerra interna. Finalment, també a la capital espanyola té contactes intenses en el món mediàtic més proper als conservadors. Tot plegat fa que la projecció de Matas a Madrid, si bé ara mateix és discreta, tengui una gran potencialitat. Si al remat és investit com a portaveu fàctic d'aquesta mena de regionalisme de l'eix conservador Balears-València-Múrcia, es podria convertir en el líder autonomista conservador contranacionalista i contrasocialista.

En qualsevol cas, i deixant a banda el paper de Matas, tot fa suposar que aquesta línia podria esdevenir una de les més estimades pel PP a l'hora de fer oposició al nou executiu espanyol.

Miquel Payeras